

The Thrill is gone (Μικρή ωδή στον B.B.King)

Του Χαρισίου-Καλλιαντόπουλου Βασίλη

Τον B.B. King τον γνώρισα στα 15 μου. Ήταν εκείνη η συλλογή των εξήντα δίσκων της σειράς Jazz n' Blues που βρίσκονταν στο σαλόνι του σπιτιού. Ένας δίσκος για κάθε καλλιτέχνη της σκηνής αυτής. Οι περισσότεροι δίσκοι στην ζελατίνα τους. Ένας μικρός θησαυρός για τα αυτιά ενός εφήβου. Η αλήθεια είναι ότι ήξερα πολύ λίγα πράγματα για αυτή την μουσική αλλά με τα πρώτα ακούσματα αντιλήφθηκα ότι προτιμώ την Blues από την Jazz. Κριτήριο για τις επιλογές μου ήταν η φωτογραφία στο εξώφυλλο των δίσκων. Έψαχνα να βρω τους καλλιτέχνες που εμφανίζονταν με κιθάρα στο εξώφυλλο και ανυπομονούσα - πατώντας το play – να ακούσω τα Blues. Κάπως έτσι ανακάλυψα τον B.B. King και την κιθάρα του. Στο εξώφυλλο του δίσκου περιέχονταν και ένα μικρό σημείωμα, λίγα λόγια για τον καλλιτέχνη. Εκεί διάβασα για πρώτη φορά ότι την κιθάρα του την έλεγαν Lucille και το όνομα της το είχε πάρει από μια γυναίκα.

Ήταν χειμώνας του 1949 στο Αρκάνσας. Ημίφως, στην σκηνή βρίσκεται ο B.B. King. Ξαφνικά ξεσπάει ένας μεγάλος καβγάς μεταξύ δύο ανδρών. Το μαγαζί γίνεται άνω-κάτω και πέφτει κάτω το βαρέλι κηροζίνης που χρησιμοποιούσαν για να ζεσταθούν. Οι φλόγες κατακλύζουν τα πάντα, η μουσική σταματά και όλοι τρέχουν στην έξοδο, το κτίριο εκκενώνεται. Ο B.B. King διαπιστώνει ότι έχει αφήσει την κιθάρα του μέσα και ξαναμπαίνει για να την σώσει από τις φλόγες. Τα καταφέρνει. Έπειτα μαθαίνει πως ο καβγάς έγινε για χάρη μια κοπέλας που δούλευε στο μαγαζί, της Lucille! Από αυτό το περιστατικό ονομάζει την κιθάρα που θα τον συντροφεύει Lucille.

Θα πρέπει κανείς να ακούσει το ομώνυμο κομμάτι στο οποίο περιγράφει την ιστορία και την σχέση του με την Lucille για να κατανοήσει την σχέση του B.B. King με την κιθάρα του. Δεν είναι μόνο οι στίχοι που τα περιγράφουν, πολύ περισσότερο είναι οι μελωδίες της Lucille που ακολουθούν τον κάθε στίχο στην κλασική φόρμα ερώτησης-απάντησης που χαρακτηρίζει τα Blues.

Ο B.B. King υπήρξε ένας βαθύτατα εμπνευσμένος bluesman, ταυτόχρονα υπήρξε μια ιδιοφυΐα στον τρόπο που απέδωσε το blues τόσο φωνητικά όσο και κιθαριστικά. Ο τρόπος που έπαιζε ενέπνευσε μια σειρά λευκών και μαύρων μουσικών από την Blues μέχρι την Soul και την Rock. Και θα συνεχίσει να εμπνέει.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα του Blues στο παρελθόν υπήρξε το slide. Μια τεχνική με την οποία γλιστρούσες είτε ένα κομμάτι από γυαλί (χρησιμοποιούσαν γυάλινα μπουκάλια) είτε από σίδηρο πάνω στην ταστιέρα και το οποίο αποδίδει ένα ιδιαίτερο ηχόχρωμα, χαρακτηριστικό των Delta Blues. Ο B.B. King ποτέ του δεν έπαιξε με slide παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζεται ως ένας από τους μεγαλύτερους blues κιθαρίστες. Ο τρόπος με τον οποίο προσπάθησε να υποκαταστήσει την αδυναμία του να παίξει slide κιθάρα ήταν με ένα επίμονο και γρήγορο vibrato πάνω στη χορδή. Με το vibrato εννοούμε το ανεβοκατέβασμα μιας χορδής με το οποίο μεταβάλλουμε την συχνότητα μιας νότας. Με το γρήγορο αυτό vibrato προσιδίασε το άκουσμα του slide και ταυτόχρονα δημιούργησε μια ολόκληρη σχολή σε αυτό το είδος του vibrato. Την ίδια στιγμή φωνητικά χρησιμοποίησε το «φαλτσέτο» μια τεχνική με την οποία «ανέβαινε» σε ψηλές νότες με «ψεύτικη» φωνή.

Δεν ξέρω αν μπορεί να περιγραφεί και να αποδοθεί με λέξεις το παίξιμο του B.B.King.

Κάποιες φορές η γλώσσα εμφανίζεται πολύ αδύναμη μπροστά στο μεγαλείο της μουσικής. Είναι μια σχέση βαθύτατης ειλικρίνειας μεταξύ της ψυχής του, των χεριών του πάνω στην Lucille και του μουσικού αποτελέσματος. Αυτά τα σόλο και αυτές οι μελωδίες πραγματικά σε αγγίζουν. Είναι σαν να έχει μπει κάποιο «ανώτερο πνεύμα» μέσα του, για αυτό ίσως τον αποκαλώ και εμπνευσμένο. Ο B.B. King περιλαμβάνεται στο νούμερο 6 και στο νούμερο 3 στη λίστα με τους μεγαλύτερους κιθαρίστες όλων των εποχών του περιοδικού Rolling Stone για το 2011 και το 2003 αντίστοιχα.

Ο B.B. King γεννήθηκε το 1925 και υπήρξε και αυτός παιδί των φυτειών όπως οι περισσότεροι καλλιτέχνες της Blues. Τα αρχικά B.B. προέρχονται από το Blues Boy και του αποδόθηκε όταν έπαιζε στην περίφημη Beale Street στο Memphis. Είχε μια λαμπρή καριέρα. Θα λέγαμε ότι ενσάρκωσε τα όνειρα πολλών νέων μαύρων του νότου. Απεμπλοκή από την φτώχεια και με αγάπη και δουλειά στο αντικείμενο του, οδηγήθηκε σε μεγάλες επιτυχίες και στην καθολική αναγνώριση. Τέτοιες περιπτώσεις τις συναντούμε και σε άλλους χώρους για τους νέους και φτωχούς μαύρους των κατώτερων τάξεων και των γκέτο, όπως για παράδειγμα στην πυγμαχία και στην επιτυχία των μαύρων μποξέρ, ή μεγάλων παιχτών του NBA. Ανάλογα παραδείγματα υπάρχουν και στο χώρο της μουσικής, ένα από αυτά υπήρξε και ο B.B. King, ο βασιλιάς των Blues. Ο B.B. King δεν σταμάτησε ποτέ να παίζει, έπαιζε τα Blues μέχρι το τέλος της ζωής του. Το μεγαλείο αυτού του μουσικού θα συνεχίζει να ζει μέσα από τους δίσκους του, τα τραγούδια του και κυρίως ζωντανό μέσα από τους κιθαρίστες που έχει επηρεάσει. Ο θρύλος έφυγε... μα η θέση του είναι στην αιωνιότητα.